

БОРЕЦЬКИЙ ЮРІЙ РОМАНОВИЧ

Доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри біохімії та гігієни, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту, член спеціалізованої Вченої ради із захисту дисертацій ЛДУФК, член консультативно-наукової групи збірної України зі стрільби з лука, член експертної ради МОН України, член Міжнародної федерації айкідо йосінкан.

ПОКАЖЧИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ:

монографія:

2006:

1. Мікробний синтез флавінів : монографія / А. А. Сибірний, Д. В. Федорович, Ю. Р. Борецький, А. Я. Вороновський. – Київ : Наукова думка, 2006. – 223 с.

книги:

2001:

2. Генетичний контроль біосинтезу флавінів у дріжджів. Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть / Федорович Д. В., Бабяк Л. Я., Борецький Ю. Р.,

Вороновський А. Я., Кащенко В. Є., Протченко О. В., Стенчук М. М., Струговщикова Л. П., Сибірний А. А. ; за ред. Моргуна В. В. – Київ : Логос, 2001. – Т. 1. – С. 440–456.

публікації у періодичних та продовжуваних виданнях:

1996:

3. Картування ділянки рибофлавінового оперону, що детермінує активність 3,4-дигідрокси-2-бутанон-4-фосфатсинтази / Н. І .Борецька, О. Є. Люта-Теглівець, А. Я. Вороновський, Ю. Р .Борецький, Г. М. Шавловський // Биополимеры и клетка. – 1996.– Т. 12, № 1. – С. 64–68.

1999:

4. Селекція мутантів дріжджів, здатних до надсинтезу вітаміну В₂ / Шавловський Г. М., Федорович Д. В., Сидорович І. Б., Протченко О. В., Борецький Ю. Р., Снітинський В. В. // Біологія тварин. – 1999. – Т. 1, № 1. – С. 105–111.

2000:

5. Вороновський А. Я. Ідентифікація ARS елемента флавіногенних дріжджів *Pichia guilliermondii* / Вороновський А. Я., Борецький Ю. Р. // Биополимеры и клетка. – 2000. – Т. 16, № 1. – С. 46–52.
6. Федорович Д. В. Біосинтез рибофлавіну у дріжджів як модель для дослідження механізмів регуляції синтезу біологічно активних речовин / Федорович Д. В., Борецький Ю. Р. // Український біохімічний журнал. – 2000. – Т. 72, № 3. – С. 16–21.

2001:

7. Implication of oxidative stress to the regulation of riboflavin biosynthesis and iron accumulation in the flavinogenic yeast *Pichia guilliermondii* / O. Protchenko, Y. Boretsky, T. Prokopiv, I. Mukalov, D. Fedorovych // Yeast Cell Biology. Cold Spring Harbor, USA (august 14–19). – New York, 2001. – P. 114.

2002:

8. Вплив ARS-фланкуючих послідовностей на стабільність бірепліконних *Pichia guilliermondii*/ *Escherichia coli* плазмід у клітинах дріжджів /

О. Халімончук, А. Петришин, Ю. Пиняга, Д. Федорович, А. Дорош, Ю. Борецький // Вісник Львів. ун-ту. Серія біологічна. – Львів, 2002. – Вип. 28. – С. 121–125.

2004:

9. Генетичні аспекти регуляції біосинтезу рибофлавіну у дріжджів *Pichia guilliermondii* / Л. Я. Бабяк, Ю. Р. Борецький, К. Є. Капустяк, В. І. Куцяба, Т. М. Прокопів, О. В. Протченко, М. М. Стенчук, А. А. Сибірний, Д. В. Федорович // Матеріали Х з'їзду Товариства мікробіологів України (15–17 вересня 2004 р.). – Одеса, 2004. – С. 325.
10. Identification of regulatory genes and promoter sequences involved in regulation of riboflavin synthesis in the yeast *Pichia guilliermondii* / Y. Boretsky, K. Kapustyak, Y. Pynyaha, L. Fayura, V. Kutsyaba, T. Prokopiv, O. Protchenko, L. Babyak, M. Stenchuk, D. Fedorovych, A. Sibirny // First (Inaugural) Ukrainian Congress for Cell Biology (april 25–28). – Lviv, 2004. – P. 369.
11. Decrease in GTP cyclohydrolase II activity leads to increased mutation frequency in the yeast *Pichia guilliermondii* / K. Kapustyak, Y. Boretsky, L. Fayura, O. Stasyk, M. Stenchuk, A. Sibirny // First (Inaugural) Ukrainian Congress for Cell Biology (april 25–28). – Lviv, 2004. – P. 379.

2006:

12. Біотехнологія мікробного синтезу флавінів / Ю. Р. Борецький, Ю. В. Пиняга, К. Є. Капустяк, В. І. Куцяба, В. Ю. Борецький, Д. В. Федорович, Л. Р. Фаюра, А. А. Сибірний // Матеріали ІХ Укр. біохім. з'їзду (24–27 жовтня). – Харків, 2006. – С. 140–141.

2007:

13. Дріжджовий гомолог фратаксину бере участь в регуляції біосинтезу рибофлавіну і гомеостазу заліза в клітинах дріжджів *Pichia guilliermondii* / Ю. В. Пиняга, Ю. Р. Борецький, Д. В. Федорович, Л. Р. Фаюра, А. І. Левків, А. А. Сибірний // Матеріали ІІ з'їзду Укр. товариства клітинної біології (23–26 жовтня). – Київ ; Львів, 2007. – С. 35.

2008:

14. Розробка системи генетичної трансформації для ідентифікації регуляторних генів біосинтезу рибофлавіну у дріжджів *Pichia guilliermondii* / В. І. Куцяба, Ю. В. Пиняга, Ю. Р. Борецький, Д. В. Федорович, М. В. Гончар, А. А. Сибірний // Фактори експериментальної еволюції організмів : зб. наук. пр. – Київ, 2008. – Т. 5. – С. 402–406.
15. Influence of $\Delta sef1$ mutation on riboflavin biosynthesis in the yeast *Pichia guilliermondii* / V. Y. Boretsky, K. O. Futei, L. R. Fayura, Y. R. Boretsky, K. Y. Kapustyak, O. P. Ishchuk, A. A. Sibirny // 12th International Congress on Yeasts (august 11–15). – Kyiv, 2008. – P. 317
16. Interrelationship between riboflavin biosynthesis, iron transport and oxidative stress in the yeast *Pichia guilliermondii* / Y. R. Boretsky, D. V. Fedorovych, T. M. Prokopiv, V. Y. Boretsky, Y. V. Pynyaga, L. R. Fayura, A. A. Sibirny // Advances in Cell Biology and Biotechnology : Congress (november 1–2). – Lviv, 2008. – P. 15.
17. Riboflavin oversynthesis, iron deficiency and iron hyperaccumulation are accompanied with oxidative stress in *Pichia guilliermondii* / Y. R. Boretsky, D. V. Fedorovych, T. M. Prokopiv, V. Y. Boretsky, K. Y. Kapustiak, A. A. Sibirny // 12th International Congress on Yeasts (august 11–15). – Kyiv, 2008. – P. 194.

2009:

18. Вплив іонів перехідних металів на флавіногенез і асиміляцію заліза дріжджами *Pichia guilliermondii* / Прокопів Т. М., Л. Р. Фаюра, О. В. Протченко, Д. В. Федорович, Ю. Р. Борецький, А. А. Сибірний // Фактори експериментальної еволюції організмів : зб. наук. пр. – Київ, 2009. – Т. 7. – С. 83–88.
19. Надсинтез рибофлавіну у дріжджів *Pichia guilliermondii* супроводжується зниженням активності супероксиддисмутази / Т. М. Прокопів, Ю. Р. Борецький, Д. В. Федорович, А. А. Сибірний // Матеріали XII з'їзду Товариства мікробіологів України ім. С. М. Виноградського (25–30 травня). – Ужгород, 2009. – С. 77.
20. Регуляція біосинтезу рибофлавіну у дріжджів за участю металів / Д. В. Федорович, Ю. Р. Борецький, Т. М. Прокопів, Л. Р. Фаюра,

Ю. В. Пиняга, А. А. Сибірний // Матеріали XII з'їзду Товариства мікробіологів України ім. С. М. Виноградського (25–30 травня). – Ужгород, 2009. – С. 85.

2010:

21. Ідентифікація гена позитивного контролю синтезу вітаміну В2 у дріжджів *Candida famata* та конструювання біотехнологічних продуцентів цього вітаміну / К. В. Дмитрук, О. О. Лизак, В. Ю. Яцишин, Д. В. Федорович, Ю. Р. Борецький, В. Ю. Борецький, А. А. Сибірний // Український біохімічний журнал. – 2010. – Т. 82, № 4. – С. 205–206.
22. Molecular identification of *Pichia guilliermondii* mutants defective in regulation of vitamin B2 biosynthesis / Y. R. Boretsky, Y. V. Pynyaha, V. Y. Boretsky, L. R. Fayura, D. V. Fedorovych, A. A. Sibirny // Advances in Cell Biology : Conference (October 4–5). – Lviv, 2010. – P. 13.

2011:

23. Конструювання та дослідження мутантних алелів гена *RIB1 Pichia guilliermondii*, що кодує ГТФ-циклогідролазу II / Борецький Ю., Фаюра Л., Борецький В., Маковецька В., Капустяк К., Сибірний А. // Вісник Львів. ун-ту. Серія біологічна. – Львів, 2011. – Т. 55. – С. 87–93.
24. Роль транскрипційних факторів SEF1p та YAP1p у регуляції біосинтезу рибофлавіну та метаболізму заліза у дріжджів *Pichia guilliermondii* / Борецький Ю. Р., Федорович Д. В., Борецький В. Ю., Фаюра Л. Р., Пиняга Ю. В., Сибірний А. А. // Фактори експериментальної еволюції мікроорганізмів : зб. наук. пр. Укр. т-ва генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавілова. – Київ, 2011. – Т. 10. – С. 125–130.
25. Role of non-enzymatic systems in chromate detoxification by the yeast *Pichia guilliermondii* / D. V. Fedorovych, H. P. Ksheminska, M. V. Gonchar, Y. R. Boretsky, P. Kaszycki, H. Koloczek, A. A. Sibirny // Фактори експериментальної еволюції мікроорганізмів : зб. наук. пр. – Київ, 2011. – Т. 11 – С. 152–156.

2013:

26. Локалізація мутації *rib83*, що блокує надсинтез рибофлавіну дріжджами *Pichia guilliermondii* / Ю. Борецький, Д. Федорович, В. Борецький, Л. Фаюра, Ю. Пиняга, А. Сибірний. // Вісник Львів. ун-ту. Серія біологічна. – Львів, 2013. – Вип. 61. – С. 91–97.
27. Efficient renaturation of recombinant arginine deiminase / L. Fayura, Y. Rynuhа, Y. Boretsky, A. Sibirny // Матеріали V Польсько-Української Вейгелівської конф. з мікробіології (23–25 травня). – Чернівці, 2013. – С. 59.
28. Improved method for expression and isolation of *Mycoplasma hominis* arginine deiminase from the recombinant *Escherichia coli* strain / Y. Boretsky, L. Fayura, Y. Rynuhа, A. Sibirny // Біотехнології. Матеріали V Польсько-Української Вейгелівської конф. з мікробіології (23–25 травня 2013 р.). – Чернівці, 2013. – С. 49.

2014:

29. Розробка технології культивування рекомбінантного штаму-продуцента *Escherichia coli* з метою отримання аргініндезимирази *Mycoplasma hominis* / Фаюра Л. Р., Борецький Ю. Р., Пиняга Ю. В., Мартинюк Н. Б., Скороход В. В., Сибірний А. А. // Наука та інновації. – 2014. – Т. 10, № 4. – С. 32–39.

2015:

30. Cobalt as a dangerous environmental pollutant / Dariya Fedorovych, Yuriy Boretsky, Tetiana Prokopiv, Andriy Sybirny // Living organisms and bioanalytical approaches for detoxification and monitoring of toxic compounds. – Rzeszow : University of Rzeszow, 2015. – P. 33–41. – ISBN 978-83-7667-203-8.
31. Genetic identification of the systems for active transport of riboflavin into the cell (Permease) and out of cell (Excretase) in the flavinogenic yeast *Meyerozyma (Pichia) guilliermondii* / Nicolas Papon, Vincent Courdavault, Yuriy Boretsky [et al.] // 27th International conference on yeast genetics and molecular biology. – Trentino, 2015. – P. 212.
32. Search for novel efficient promoters in *Shewanellaoneidensis* MR-1 / N. Rachkevych, S. Boyko, K. Sybirna, Y. Boretsky, A. Sibirny // International conference on Advances in Cell Biology and Biotechnology. – Lviv, 2015. – P. 67.

2016:

33. Герцик А. Інформаційний опис системи фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату / Андрій Герцик, Оксана Тиравська, Юрій Борецький // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2016. – № 2 (24). – С. 54–63.
34. Розвиток і застосування неінвазивних методів аналізу лактату при фізичних навантаженнях / Юрій Борецький, Богдан Кіндзер, Володимир Трач, Андрій Власов, Федір Музика // Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні та спорті : тези доп. XII Міжнар. наук. конф. – Львів, 2016. – С. 45–48.
35. Participation of riboflavin chromate detoxification by the yeast *Pichia guilliermondii* / Boretsky Y., Fedorovych D., Kaszycki P., Dubicka-Lisowska A., Prokopiv T. // Advances in Cell Biology and Biotechnology : international conf. – Lviv, 2016. – P. 53.

2017:

36. Причини виникнення надсинтезу рибофлавіну у дріжджів за дії іонів перехідних металів / Прокопів Т. М., Борецький Ю. Р., Капустяк К. Є., Гончар М. В., Федорович Д. В. // Тези доп. XV з'їзду Товариства мікробіологів України ім. С. М. Виноградського. – Львів, 2017. – С. 11.
37. Рух рідини в гнучких трубках із урахуванням їх параметрів та джерел / Ярослав П'янило, Анатолій Лопатьєв, Юрій Борецький, Володимир Череватий // Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті : зб. матеріалів XIII Міжнар. наук. конф. – Львів, 2017. – С. 53–62.

публікації в електронних періодичних виданнях:

2016:

38. Підходи до застосування неінвазивних методів дослідження лактату та індивідуальних генетичних особливостей в спорті та фізичній реабілітації [Електронний ресурс] / Юрій Борецький, Володимир Трач, Володимир Борецький, Андрій Герцик, Федір Музика // Спортивна наука України. –

2016. – № 3(73). – С. 55–61. – Режим доступу :
<http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/428/412>

публікації у закордонних виданнях:

1992:

39. Очистка и свойства ГТФ-циклогидролазы / Борецкий Ю. Р., Скоблов Ю. С., Ходова О. М., Рабинович П. М. // Биохимия. – 1992. – № 57(7). – С. 1021–1030.

1999:

40. Protchenko O. *Pichia guilliermondii* HIT gene participates in the control of Fe/Cu acquisition and regulation of riboflavin biosynthesis / O. Protchenko, D. Fedorovych, Y. Boretsky // XIX International Conference on Yeast Genetics and Molecular Biology, Rimini, Italy (may 25–30). – Rimini : Springer, 1999. – P. 259.

41. Purification of autonomously replicating unstable plasmids from *Pichia guilliermondii* / Y. Boretsky, V. Demchshyn, V. Kaschenko, O. Protchenko, D. Fedorovych // XIX International Conference on Yeast Genetics and Molecular Biology, Rimini, Italy (may 25–30). – Rimini : Springer, 1999. – P. 446.

2003:

42. Interrelationship between riboflavin biosynthesis and iron transport in the yeast *Pichia guilliermondii* / Y. R. Boretsky, K. E. Kapustiak, M. M. Stenchuk, O. V. Stasyk, V. I. Kutsyaba, A. A. Sybirny // 16 th International Conference of the International BioIron Society, Bethesda, MD, USA, (may 4–9). – Bethesda : National Institutes of Health, 2003 – P. 312.

43. Mutations derepressing riboflavin biosynthesis suppress GTP cyclohydrolase deficiency and lead to defects in regulation of iron acquisition in the flavinogenic yeast *Pichia guilliermondii* / K. Y. Kapustiak, M. M. Stenchuk, Y. R. Boretsky, O. V. Stasyk, V. I. Kutsiaba, A. A. Sibirny // XXI International Conference on Yeast Genetics and Molecular Biology, Gothenburg, Sweden (july 7–12). – Yeast, 2003. – P. 20–21.

44. Rib1-86 mutation as a tool for identification of new genes involved in control of riboflavin biosynthesis in yeast *Pichia guilliermondii* / K. E. Kapustiak, M. M. Stenchuk, Y. R. Boretsky, O. V. Stasyk, A. A. Sybirny // I FEMS Congress of European Microbiologists, Slovenia, Ljubljana (june 29 – July 3). – Cankarjev Dom, 2003. – P. 349–350.

2010:

45. Identification of the regulatory genes involved in riboflavin synthesis in the flavinogenic yeasts and the construction of efficient overproducers of vitamin B2 and flavin nucleotides / K. V. Dmytruk, Y. R. Boretsky, D. V. Fedorovych, V. Yu. Yatsy-shyn, Y. V. Pyniaha, A. A. Sibirny // XXVIII International Specialised Symposium on Yeasts: Metabolic and Bioprocess Engineering for Sustainable Development (September 15–18). – Bangkok, Thailand, 2010. – P. 57–58.
46. Insertion mutants of the flavinogenic yeast *Pichia guilliermondii* defective in iron-dependent repression of riboflavin biosynthesis / Y. V. Pynyaha, Y. R. Boretsky, D. V. Fedorovych, L.R. Fayura, A. A. Sibirny // XXVIII International Specialized Symposium on Yeasts: Metabolic and Bioprocess Engineering for Sustainable Development (september 15–18). – Bangkok, Thailand, 2010. – P. 123–124.

2011:

47. Iron deprived *Pichia guilliermondii* cells possess dramatically reduced catalase and superoxide dismutase activity that is accompanied with riboflavin oversynthesis / Y. R. Boretsky, T. M. Prokopiv, D. V. Fedorovych, A. A. Sibirny // 4th Polish-Ukrainian Weigh Conference on microbiology (may 18–21). – Wroclaw, 2011. – N 1 – P. 98.

2015:

48. The development of *Shewanella oneidensis* MR-1 as a host for hydrogenase overexpression / Nazarii Rachkevych, Solomiya Boyko, Kateryna Sybirna, Yuriy Boretsky, Andriy Sibirny // Living organisms and bioanalytical approaches for detoxification and monitoring of toxic compounds. – Rzeszow : University of Rzeszow, 2015. – P. 279–289. – ISBN 978-83-7667-203-8.

публікації в журналах наукометричних баз даних Scopus та WoS:

1987:

49. Установление границ рибофлавинового оперона / Чикиндас М. Л., Миронов В. Н., Лукьянов В. В., Борецкий Ю. Р., Арутюнова Л. С., Рабинович П. М., Степанов А. И. // Генетика. Микробиология. Вирусология. – 1987. – № 4. – С. 22–26.

1991:

50. Субклонирование и исследование гена ГТФ-циклогидролазы / Борецкий Ю. Р., Дробинская И. Е., Батчикова Н. В., Бидненко В. Е., Рабинович П. М. // Генетика. Микробиология. Вирусология. – 1991. – № 7. – С. 22–25.

1995:

51. Molecular Cloning of the GTP-Cyclohydrolase Structural Gene RIB1 of *Pichia guilliermondii* involved in riboflavin biosynthesis / Liauta-Teglivets O., Hasslacher M., Boretskii Y. R., Kohlwein S. D., Shavlovskii G. M. // Yeast. – 1995. – Vol. 11. – P. 945–952.

1996:

52. Aspartate aminotransferase from an alkalophilic *Bacillus* contains an additional 20-amino acid extension at its functionally important N-terminus / Battchikova N., Koivulehto M., Denesyuk A., Ptitsyn L., Boretsky Y., Hellman J., Korpela T. // J Biochem. – 1996. – Vol. 120(2). – P. 425–432.

1999:

53. Identification of an ARS element and development of a high efficiency transformation system for *Pichia guilliermondii* / Boretsky Y., Voronovsky A., Liuta-Tehlivets O., Hasslacher M., Kohlwein S. D., Shavlovsky G. M. // Curr Genet. – 1999. – Vol. 36, N 4. – P. 215–221.

2000:

54. Oversynthesis of riboflavin by yeast *Pichia guilliermondii* in response to oxidative stress / Protchenko O. V., Boretsky Y. R., Romanyuk T. M., Fedorovych D. V. // Український біохімічний журнал. – 2000. – Т. 72, № 2. – С. 19–23.

2002:

55. Закономерности восстановления фенотипа дикого типа у трансформантов дрожжей *Pichia guilliermondii* / Ю. В. Пиняга, Т. М. Прокопив, А. В. Петришин, О. В. Халимончук, О. В. Протченко, Д. В. Федорович, Ю. Р. Борецкий // Микробиология. – 2002. – Т. 71, № 3. – С. 368–372.
56. Клонирование и экспрессия гена рибофлавинсинтазы *Pichia guilliermondii* / Борецкий Ю. Р., Петришин А. В., Кригер К., Рихтер Г., Федорович Д. В., Бахер А. // Цитология и генетика. – 2002. – Т. 36, №.4, С. 3–7.
57. The response to iron deprivation in *Saccharomyces cerevisiae*: expression of siderophore-based systems of iron uptake / Philpott C. C, Protchenko O., Kim Y. W., Boretsky Y., Shakoury-Elizeh M. // Biochemical Society Transactions. – 2002. – Vol. 30(4). – P. 698–702.
58. Restoration of the wild-type phenotype in *Pichia guilliermondii* transformants / Pinyaga, Yu.V., Prokopiv, T.M., Petrishin, A.V., Fedorovich, D.V., Boretsky, Yu.R. // Microbiology. – 2002.

2005:

59. Positive selection of mutants defective in transcriptional repression of riboflavin synthesis by iron in the flavinogenic yeast *Pichia guilliermondii* / Boretsky Y. R., Kapustyak K. Y., Fayura L. R., Stasyk O. V., Stenchuk M. M., Bobak Y. P., Drobot L. B., Sibirny A. A. // FEMS Yeast Res. – 2005. – Vol. 5(9). – P. 829–837.
60. Iron regulates riboflavin biosynthesis in the yeast *Pichia guilliermondii* at transcriptional level / Y. Boretsky, K. Kapustyak, D. Fedorovych, L. Fayura, Ya. Bobak, L. Drobot, A. Sibirny // Український біохімічний журнал. – 2005. – С. 162.

2007:

61. Плейотропный характер мутаций *rib80*, *hit1* и *red6*, нарушающих регуляцию биосинтеза рибофлавина у дрожжей *Pichia guilliermondii* / Фаюра Л. Р., Федорович Д. В. Прокопив Т. М. Борецкий Ю. Р., Сибирный А. А. // Микробиология. – 2007. – Т. 76, № 1. – С. 1–6.
62. Development of a transformation system for gene knock-out in the flavinogenic yeast *Pichia guilliermondii* / Boretsky Y. R., Pynyaha Y. V., Boretsky V. Y.,

Kutsyaba V. I., Protchenko O. V., Philpott C. C., Sibirny A. A. // J. of Microbiol. Methods. – 2007. – Vol. 70(1). – P. 13–19.

63. Mutations affecting regulation of riboflavin synthesis and iron assimilation also cause oxidative stress in the yeast *Pichia guilliermondii* / Yuriy R. Boretsky, Olga V. Protchenko, Tetiana M. Prokopiv, Igor O. Mukalov, Daria V. Fedorovych, Andriy A. Sibirny // J. of Basic Microbiol. – 2007. – Vol. 47, N 5. – P. 371–377.

2009:

64. Deficiency in frataxin homologue YFH1 in the yeast *Pichia guilliermondii* leads to missregulation of iron acquisition and riboflavin biosynthesis and affects sulfate assimilation / Pynyaha Y. V., Boretsky Y. R., Fedorovych D. V., Fayura L. R., Levkiv A. I., Ubiyvovk V. M., Protchenko O. V., Philpott C. C., Sibirny A. A. // Biometals. – 2009. – Vol. 22(6). – P. 1051–1061.

65. *Pichia guilliermondii* // Yeast Biotechnology: Diversity and Applications / Andriy A. Sibirny, Yuriy R. Boretsky ; ed. T. Satyanarayana, G. Kunze. – Springer Science, 2009. – Ch. 6. – P. 113–134. – ISBN 978-1-4020-8291-1.

2011:

66. Identification of the genes affecting the regulation of riboflavin synthesis in the flavinogenic yeast *Pichia guilliermondii* using insertion mutagenesis / Boretsky Yuriy R., Pynyaha Yuriy V., Boretsky Volodymyr Y., Fedorovych Dariya V., Fayura Lyubov R., Protchenko Olha, Philpott Caroline C., Sibirny Andriy A. // FEMS Yeast Res. – 2011. – Vol. 11, N 3. – P. 307–314.

2013:

67. Improved method for expression and isolation of the *Mycoplasma hominis* arginine deiminase from the recombinant strain of *Escherichia coli* / Fayura L. R., Boretsky Y. R., Pynyaha Y. V., Wheatley D. N., Sibirny A. A. // J Biotechnol. – 2013. – Vol. 167(4). – P. 420–426.

68. Oversynthesis of Riboflavin in the Yeast *Pichia guilliermondii* is Accompanied by Reduced Catalase and Superoxide / Prokopiv T. M., Fedorovych D. V., Boretsky Y. R., Sibirny A. A. // Dismutases Activities. Current Microbiology. – 2013. – Vol. 66 (1). – P.79–87.

2014:

69. Improving the efficiency of plasmid transformation in *Shewanella oneidensis* MR-1 by removing *Cla*I restriction site / Rachkevych N., Sybirna K., Boyko S., Boretsky Y., Sibirny A. // *J Microbiol Methods*. – 2014. – Vol. 99. – P. 35–37.

2015:

70. Putative ferroxidases in the flavinogenic yeast *Pichia guilliermondii* are regulated by iron acquisition / D. Fedorovych, Y. Boretsky, Ya. Bobak, T. Prokopiv, A. Sibirny // *Tsitologiya i genetika = Cytology and Genetics*. – 2015. – Vol. 49, is. 5. – P. 11 – 17.
71. Recombinant arginine-degrading enzymes in metabolic anticancer therapy and bioanalytics / O. V. Stasyk, Y. R. Boretsky, M. V. Gonchar, A. A. Sibirny // *Cell Biology International*. – 2015. – Vol. 39, is. 3. – P. 246 – 252.
72. Putative ferroxidases in the flavinogenic yeast *Pichia guilliermondii* are regulated by iron acquisition / D. Fedorovych, Y. Boretsky, Ya. Bobak, T. Prokopiv, A. Sibirny // *Cytol Genet*. – 2015. – Vol. 49, N 5. – P. 288–293.

2016:

73. Novel arginine deiminase-based method to assay L-arginine in beverages / N. Ye. Stasyuk, G. Z. Gayda, L. R. Fayura, Y. R. Boretsky, M. V. Gonchar, A. A. Sibirny // *Food Chemistry*. – 2016. – Vol. 201. – P. 320 – 326.

2017:

74. Amperometric L-arginine biosensor based on a novel recombinant arginine deiminase / Mykhailo T. Zhybak, Lyubov Y. Fayura, Yuriy R. Boretsky, Mykhailo V. Gonchar, Andriy A. Sibirny, Eithme Dempsey, Antony P. F. Turner., Yaroslav Korpan // *Microchim. Acta*. – 2017. – Vol. 184, is. 8. – P. 2679–2686.
75. Correction of the functional state of 5–9– grade students at rural schools selected for special medical groups due to articular manifestations of connective tissue dysplasia in Ukraine / Tymochko–Voloshyn R., Trach V., Boretsky Y., Dyka M. // *Journal of physical education and sport*. – 2017. – Vol. 17, is. 2. – P. 568–571.

авторські свідоцтва та патенти на винаходи:

2002:

76. Riboflavin production : patent 6376222 United States, International Class. A23K1/16; A23L1/302; C12N1/19; C12N9/78; C12N15/09; C12N15/81;

C12P25/00; C12R1/645; C12R1/72; C12R1/88; A23K1/16; A23L1/302; C12N1/19; C12N9/78; C12N15/09; C12N15/81; C12P25/00; (IPC1-7): C12P17/18 / L. Ya. Babyak, A. Bacher, Y. R. Boretskyy, V. V. Demchyshyn, S. Eberhardt, D. Fedorovych, H. Lüttgen, G. Richter, A. Van Loon. – Assignee Roche Vitamins, Inc. (Parsipanny, NJ). – N 09/299041; Filing date 23.04.1999; Publication date 23.04.2002.

2011:

77. Поліпшений спосіб одержання аргініндезими́нази *Mycoplasma hominis* із рекомбінантних штамів бактерій *Escherichia coli* : пат. Україна: МПК С12N1/21, А61К38/50 / Сибірний Андрій Андрійович, Фаюра Любов Романівна, Борецький юрій Романович, Борецький Володимир Юрійович. – № 66335 від 26.12.2011, Бюл. № 24.

2012:

78. Спосіб одержання аргініндезими́нази *Mycoplasma hominis* із рекомбінантних штамів бактерій *Escherichia coli* : патент України МПК С12N 9/14, С12N 1/21 / Борецький Юрій Романович, Фаюра Любов Романівна, Сибірний Андрій Андрійович, Борецький Володимир Юрійович. – № 97610 від 27.02.2012, Бюл. № 4.

2014:

79. Спосіб стабілізації рекомбінантного штаму бактерій *Escherichia coli* за ознакою „продукція аргініндезими́нази *Mycoplasma hominis*” : патент України: МПК С12N 9/14, С12N 1/21, А61К 38/50 / Пиняга Юрій Володимирович, Борецький Юрій Романович, Фаюра Любов Романівна, Сибірний Андрій Андрійович. – № 87054, від 27.01.2014, Бюл. № 2.

80. Спосіб одержання стабільних рекомбінантних штамів бактерій *Escherichia coli* із геном *Mycoplasma hominis* для продукування аргініндезими́нази : патент України: МПК С12N 9/14, А61К 38/50, С12N 1/21 / Пиняга Юрій Володимирович, Борецький Юрій Романович, Фаюра Любов Романівна, Сибірний Андрій Андрійович. – № 107399, від 25.12.2014, Бюл. № 24.

2016:

81. Ензиматично-хімічний метод визначення вмісту L-аргініну в харчових продуктах та алкогольних напоях : патент 108773 МПК G01N 21/64(2006.01), G01N 33/52 (2006.01) / Гайда Г. З., Стасюк Н. Є., Файюра Л. Р., Борецький Ю. Р., Сибірний А. А., Гончар М. В. – № 2016 01804 ; заявл. 25.02.2016 ; опубл. 25.07.2016, Бюл. № 14.

дисертації:

1992:

82. Борецкий Ю. Р. Локализация структурного гена и исследование свойств ГТФ-циклогидролазы *Bacillus subtilis* : дис. ... канд. биол. наук : 03.00.03 / Борецкий Юрий Романович ; ВНИИ генетики и селекции промышленных микроорганизмов, ВНИИ биотехнологии. – Москва, 1992. – 100 с.

**БОРЕЦЬКИЙ
ЮРІЙ РОМАНОВИЧ**

Показчик наукових праць
Укладач – Ірина Свістельник